

Pályamű

A Pécsi Ítélőtábla elnöki állására benyújtott pályázathoz

„Az élet csak úgy érthető, ha
visszatekintünk, de csak úgy élhető,
ha előrenézünk.”(Soren Kierkegard)

A pályamű mottójául választott idézet gondolatiságát szem előtt tartva először a korábbi pályaműben megfogalmazott célokról, azok megvalósulásáról, az elmúlt hat évben elért eredményeinkről kívánok számot adni.

I.

Visszatekintés

Mint az ország legkisebb felsőbíróságának, a Pécsi Ítélőtáblának 2012-ben az engedélyezett létszáma – már hosszú évek óta - 48 fő volt, amelyből 15 bíró, 3 titkár, 23 tisztviselő és 7 fizikai dolgozó.

A relatíve kis létszám mindig is sajátos jelleget kölcsönzött alaptevékenységünk ellátásának amiatt, hogy a vezetők igazgatási tevékenységük ellátása mellett ugyanúgy részt vettek/vesznek az ítélezésben, mint a nem vezető beosztású bírák. A létszám adottságok ugyanakkor könnyebbséget is jelentenek az igazgatási munkában, hiszen a szervezet sokkal átláthatóbb, ellenőrizhetőbb, az igazgatási vezetők szinte minden dolgozóval napi szintű kapcsolatban állnak. Másrészt a kis létszám gátat is szab valamennyire a központi, országos programokban való olyan mértékű részvételnek, amely egy nagyobb létszámú bírósági szervezeti egységnél nem okoz problémát.

A 2011-ben elfogadott új Alaptörvény, illetve az igazságszolgáltatás működését meghatározó sarkalatos törvények új helyzetet teremtettek. A bírói szolgálati jogviszony felső korhatárának változása következtében az ítélőtábla három vezetője, a bírói kar három tapasztalt, a polgári ítélezésben meghatározó szerepet játszó bírójának szolgálati viszonya szűnt meg 2012. június 30. napján. Mindez a civilisztikai ügyszakban bekövetkező folyamatos ügyérkezés növekedése mellett történt.

2012. július 15-ei kinevezésemet követően 2012 évben került kinevezésre az ítélőtábla új elnökhelyettese, és mindkét kollégium élére új kollégiumvezető került. A Pécsi Ítélőtábla vezetése tehát hat évvel ezelőtt teljes egészében, míg bírói kara részben megújult.

A vázolt helyzetben elsődleges célként fogalmaztam meg – vezető társaimmal egyetértésben – az ítélezés területén az ítélőtábla addig elért eredményeinek a megőrzését, a hátralék növekedésének a megakadályozását, a magas színvonalú ítélezés folyamatos biztosítását, a hiányzó bírói státuszok mielőbbi betöltését. Figyelemmel voltunk arra is, hogy az ítélőtábla a bírósági szervezeti rendszerben szinte kizárólag szakmai fellebbviteli fórum és nem igazgatási centrum.

A fenti célok teljesítése érdekében a hiányzó bírói létszámot átmenetileg kirendeléssel, majd az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének gyors intézkedését követően – sikeres pályázat után – 2013. február 10. napjáig pótoltuk, így a bírói kar létszáma 2013 évre stabilizálódott.

Tekintettel azonban arra, hogy az ítélőtábla ügyérkezése mindkét ügyszakban folyamatosan emelkedett - 2012 – 2014 években volt a legmagasabb -, a büntető ügyszakban átmenetileg kirendeléssel tudtuk biztosítani a hátralékmentes ítélezést. Az ügyérkezés nagymértékű emelkedése okán – még büntető kollégiumvezetőként megfogalmazott kérésemet megújítva – kértem az OBH elnökét egy új büntetőbírói státusz létesítésére. A már régóta akkut problémát orvosolva 2014. január 1. napjától az OBH elnöke új büntetőbírói státuszt létesített, így a büntetőbírói létszám hatra emelkedett, lehetővé téve két teljes büntetőtanács működését.

A polgári ügyszak immáron teljes létszámmal működve kiemelkedő befejezés szám mellett jelentősen csökkentette a folyamatban lévő ügyek számát, amely lehetővé tette, hogy

kirendelés útján felajánljuk segítségünket a Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumának a hátraléka feldolgozásához. Az elmúlt években egyébként is prioritásként kezeltem - a munkateher arányosítására vonatkozó stratégiai céllal egyetértve – az önhibájukon kívül hátralékkal küzdő bíróságok részére a kirendelés útján történő megsegítést, melyre több alkalommal is sor került úgy a polgári, mint a büntető ügyszakban.

Az elmúlt hat évben az ítélezés időszerűségét sikerült megőriznünk mindkét ügyszakban. Ugyanez mondható el az ítélezés szakmai színvonaláról is, amit a Kúria felülvizsgálati eljárásokban hozott határozatai fémjeleznek. (ld. összbírói beszámolók)

Az igazságszolgáltatással – így az ítéltáblákkal - szembeni elsődleges elvárás, hogy a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás. Vallom, hogy az e követelménynek való megfelelés alapvetően befolyásolja a bíróságokkal szemben kialakult közvélekedést, az igazságszolgáltatás iránti bizalom erősödését vagy gyengülését.

Ennek szem előtt tartásával támogattam a kollégiumok hatékony szakmai tevékenységét úgy az illetékességi területen lévő törvényszékek, mind a Kúria irányába. A jogegység biztosítása érdekében bíróságunk több jogegységi eljárást kezdeményezett, amelyek eredményeként született jogegységi döntések a kezdeményezésekben foglalt elvi álláspontokat tükrözték vissza.

Az időszerű és színvonalas ítélező munka megőrzése mellett jelentőségének megfelelő, kiemelt figyelmet fordítottam az új anyagi jogi és eljárásjogi kódexek hatályba lépésével kapcsolatos oktatási feladatok ellátására. A Bszi. 121. § b) pontjára figyelemmel, az OBH elnökének a regionális képzési feladatokra vonatkozó határozatának megfelelően az új jogszabályok oktatásának koordinálása mellett az ítéltábla vezetői és bírái előadóként is aktívan bekapcsolódtak a képzésekbe. Kiemelt figyelmet fordítottunk az igazságügyi alkalmazottak képzésére is. A képzések megfelelő előkészítése érdekében támogattam az oktatásfelelősök koordinációjában az elsőként a Pécsi Ítélőtábla által 2015 decemberében alkalmazott videokonferencia lehetőségének a kihasználását.

A bírói karban bekövetkezett személyi változások mellett az ítélező munkát segítő igazságügyi alkalmazottak körében az elmúlt hat évben minimális volt a fluktuáció. A szakmailag jól képzett alkalmazotti állományból csak nyugdíjazások következtében hagyták el bíróságunkat dolgozók, ami azt gondolom, hogy a jó munkahelyi légkörnek köszönhető. Erre utal az is, hogy nyugdíjas dolgozóink mindig részt vesznek hagyományos rendezvényeinken.

Az emberi erőforrások optimális hasznosítása és elosztása, mint stratégia cél szem előtt tartásával racionalizáltuk az elnöki iroda működését, létszámát csökkentettük. Az azóta eltelt idő igazolta elképzelésünket, a feladatokat a kisebb létszámú iroda is színvonalasan ellátja. Ugyanezen megfontolásból nem töltöttük be a képzésszervezői státuszt sem, hanem a munkaerő ésszerűbb elosztásával oldottuk meg a képzés szervezésével kapcsolatos teendőket. A fizikai állomány átcsoportosításával anyagi megtakarítást is elértünk.

A személyi feltételek tehát biztosítékul szolgáltak ahhoz, hogy az ítélőtábla magas színvonalon, alapvetően hátralékmentesen ellássa alapfeladatát, az ítélező tevékenységet.

Ami a tárgyi feltételeket illeti, a Pécsi Ítélőtábla a Pécsi Törvényszékkel egy épületben helyezkedik el, annak VII. és VIII. emeletét foglalja el. Elhelyezési körülményeink és a munkafeltételeink (számítógép- és irodagép-ellátottság, bútorok stb.) kezdettől fogva biztosították a kiegyensúlyozott munkavégzést. Az elmúlt években az ítélőtábla két szintjén az elhelyezés optimalizálása érdekében a lépcsőházakban raktárhelyiségeket alakítottunk ki. Irattárunkat azonban kinőttük, az irattározás megoldása az elkövetkező évek feladata lesz.

Informatikai infrastruktúránk az elmúlt hat évben szinte teljesen megújult, köszönhetően az OBH informatikai projektjeinek. A korszerű informatikai eszközök biztosítják az elektronikus kapcsolattartásra történő teljes áttérést, amelynek támogatását kiemelt célként kezeltem. Szorgalmaztam ezért regionális értekezletek összehívását a felmerülő problémák kezelésének és megoldásának az érdekében. Bíráink mindegyike rendelkezik lap-toppal, amely a távoli asztal hozzáféréssel segíti az otthoni munkavégzést.

Kiemelt feladatként kezeltem az ítélőtábla gazdálkodásának irányítását, a ránk bízott állami vagyonnal és a működésünkhöz biztosított pénzeszközökkel való takarékos, ésszerű gazdálkodást tűztem ki célul. 2012 évet megelőzően az ítélőtáblán évek óta a költségvetési támogatás csökkenése volt jellemző, ami a dologi kiadásokra fordítható költségvetési hányad folyamatos alultervezésében nyilvánult meg. Ez rendszeresen finanszírozási nehézségeket okozott, a lejárt szállítói tartozások

felhalmozódásához, belső átcsoportosításhoz, illetve a számítástechnikai eszközök tervezett korszerűsítésének elhalasztásához vezetett.

2012 óta az ítélőtábla részére biztosított éves költségvetések – ésszerű és takarékos gazdálkodás mellett – biztosították a bíróság működését, amihez a bevezetett és az összbírói beszámolókból jelzett takarékosági intézkedések is hozzájárultak. A bíróság gazdálkodásának irányításában meghatározó segítséget nyújtott a gazdasági hivatal vezetője, aki szakmai tudásával és tapasztalatával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy anyagi biztonságunk megerősödött, év végén többnyire kisebb mértékű megtakarításról is beszámolhattunk. Mindehhez hozzájárult az is, hogy a központi igazgatás megalapozott költségvetési igényünket elfogadva biztosította működési költségeinket. Az ítélőtábla bírái és igazságügyi alkalmazottai örömmel fogadták - és a munkahelyi légkörre is jó hatással volt - a rendszeres illetményen túli juttatások évről évre növekvő arányát, különösen az igazságügyi alkalmazottak elmúlt évi bérrendezését.

Kiemelt figyelmet fordítottam bíróságunk szervezeti és személyi integritására. Nagy segítség volt ebben, hogy az ítélőtábla elnökhelyettese az OBH Integritás munkacsoportjának a vezetője. Rendszeresek voltak a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére szervezett „awereness” képzések. Szervezeti működésünket meghatározó szabályzatainkat a jogszabályok változásainak és az OBH szabályzatoknak megfelelően folyamatosan aktualizáltuk, ugyanígy az ítélőtábla ügyelosztási rendjét is.

Az ítélőtábla bírái és alkalmazottai – bíróságunk létszámkorlátaira is figyelemmel - az országos projektekben, az OBH elnöke által létrehozott munkacsoportokban folyamatosan részt vesznek. A nyitott bíróság programban való részvételünk a Pécsi Törvényszékkel kötött együttműködési megállapodás keretében történik, ahogy a fogalmazók képzésében is a Pécsi, illetve a Szekszárdi Törvényszékkel kötött együttműködési megállapodás alapján vesznek részt az ítélőtábla bírái.

A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karával együttműködésünk folyamatossá vált, több ítélőtáblai bíró vesz részt a jövő jogász nemzedékének a képzésében. A Jogklinikai Program keretében pedig a joghallgatók gyakorlati képzésére helyezzük a hangsúlyt, aminek nem titkolt célja a legalkalmasabb, legrátermettebb jogászok megnyerése a bírói munkára.

Ugyanezen a célból biztosítunk lehetőséget arra, hogy a joghallgatók gyakorlatukat bíróságunkon teljesíthessék.

Az ítélőtábla illetékességi területén működő törvényszékek elnökeivel rendszeres, kollegiális, munkakapcsolatot alakítottam ki, amelynek előnyei a regionális oktatások során igazolást nyertek. A Pécsi Törvényszékkel együttműködésünk – a közös épületben történő elhelyezés okán is – a korábbi évekhez képest nagymértékben javult, a kölcsönösen előnyös lehetőségek kihasználása nem csak a személyes kapcsolatok erősítését szolgálta, hanem anyagi megtakarítást is eredményezett bíróságainknál.

A társszervekkel való kapcsolattartás formáit kialakítottuk, a Pécsi Törvényszékkel közösen rendszeresen tájékoztatjuk a társszervek vezetőit bíróságaink munkájáról, amely találkozók célja az igazságszolgáltatás transzparenciájának javításán túl, az esetleg felmerülő jogalkalmazási kérdések megvitatása, illetve a felmerülő problémák megoldása. Különösen fontosnak ítélem meg - a pozitív visszhangot kapott – kezdeményezésünket, az elektronikus kapcsolattartás során felmerülő problémák megoldására összehívott regionális szakmai konzultációkat. A szakmai együttműködés keretében bíráink részt vettek az ügyvédi kamaráknál az új anyagi és eljárásjogi törvények oktatásában.

A társszervek körében végzett elégedettségi felmérés munkánkat pozitívan értékelte.

A sajtóval az elmúlt hat évben kiegyensúlyozott kapcsolatunk volt, amelynek alapvető célja a nyilvánosság hiteles és érthető tájékoztatását szolgálta a nagyobb érdeklődésre számot tartó polgári és büntető ügyekben. A fokozott sajtóérdeklődéssel kísért ügyekben a tárgyalást közvetlenül követő sajtótájékoztatón tettünk eleget tájékoztatási kötelezettségünknek.

Büszke vagyok a Bambergi Ítélőtáblával kialakított együttműködésünkre, amelynek keretében bíráink egy-egy hetes hospitáció keretében ismerkedhetnek a német igazságszolgáltatási rendszerrel, bíróságaink kiemelkedő eseményein kölcsönösen részt veszünk, a sporton keresztül pedig a személyes kapcsolatok is erősödnek.

Összességében úgy ítélem meg, hogy a Pécsi Ítéltábla alaptörvényi kötelezettségének eleget tesz, bírói kara és igazságügyi alkalmazottai jól képzettek, az ítélkezési tevékenységet magas színvonalon és időszerűen végzik. A korábbi pályaműben kitűzött célokat közös erőfeszítéssel bíróságunknak sikerült megvalósítani.

II.

A Pécsi Ítéltábla jövőbeni működésére vonatkozó hosszú távú tervek és megvalósulásuk ütemezése

A pályamű első részében összefoglaltam, hogy az elmúlt hat évben milyen célkitűzések mentén, milyen eredményeket értünk el. A mottóul választott idézet gondolatiságát szem előtt tartva, kinevezésem esetén az alábbiakban megfogalmazott elképzeléseket kívánom megvalósítani.

A bíróságok működésére vonatkozó alapelveket, elvárásokat az Alaptörvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), az OBH elnökének stratégiai céljai fogalmazzák meg, amelyek egyidejűleg a bíróság elnökének feladatait is behatárolják. A bíróság elnökének konkrét feladatait a Bszi. 119. és 121. § -ai, továbbá a bíróságok igazgatásáról szóló 6/2005. (XI.30.) OBHE szabályzat határozzák meg, amelyek maradéktalan betartására, és betartatására továbbra is törekszem. Ennek során meg kívánom őrizni az ítélőtábla elért eredményeit, a felhalmozott értékeket, kialakult hagyományainkat, ünnepeinket, azt a szellemiséget, ami bíróságunkat a „béke szigetévé” tette. Munkatársaimmal az évek során kialakult nyílt, őszinte kapcsolat fenntartását a jövőben is fontosnak tartom, ahogyan a példás munkahelyi légkör megóvását is.

Nem szabad megfeledkezni azonban arról, hogy felgyorsult világunkban a bírósági szervezet, a jogszabályi környezet is folyamatosan változik, mindig újabb kihívásoknak kell megfelelni, ami meghatározza a bíróság rövid-, illetve hosszú távú stratégiáját, megkívánja új vezetői módszerek alkalmazását is.

1. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

Változatlanul legfontosabb célkitűzésnek tekintem, hogy a Pécsi Ítéltábla bírái alkotmányos kötelezettségüket teljesítve időszerűen és magas színvonalon ítélkezzenek. A cél

meghatározza a bíróság elnökének feladatát: a színvonalas és időszerű ítélkezés személyi és tárgyi feltételeinek biztosítását.

A személyi feltételek megítélésem szerint adottak, a bírák felkészültsége és teljesítménye e követelménynek megfelel, így ezen a területen legfontosabb feladat elért eredményeink – melyeket az összbírói értekezletekre készült tájékoztatók tükröznek - megőrzése. A bírói karban a fluktuáció az elmúlt években minimális volt és figyelemmel bíráink életkorára is, két éven belül lényeges változás nem várható. Ugyanakkor már most célszerű felkészülni a várható változásokra, annak érdekében, hogy az ítélőtáblára a jövőben kiváló szakmai kvalitásokkal rendelkező bírák kerüljenek. Még ebben az évben élni kívánok ezért azzal a lehetőséggel, hogy az ítélőtábla illetékességi területén dolgozó bírák - szakmai fejlődésük elősegítése érdekében, a jogállási törvény biztosította keretek között -, kirendelés útján a bíróságunkon végezhesse az ítélkező tevékenységet. Ebben kérem az OBH elnökének támogatását.

A két eljárási törvény idején hatályba lépése szükségessé teszi a szakmai munka fokozottabb támogatását, az új eljárásjogi törvények hatályosulásának figyelemmel kísérését, az egységes alkalmazásukhoz szükséges feltételek biztosítását. Szorgalmazom ezért a kollégiumok regionális szerepének erősítését a tapasztalatok összegyűjtésében, a problémák feltárásában, amiben meghatározó lehet az ítélőtábla regionális oktatási portálján létrehozott új intranetes felület. Amennyiben annak igénye felmerül és a jogegység megkívánja, támogatom további regionális tanácskozások megszervezését.

Éppen a jogegység erősítése érdekében megfontolandónak tartom a jövőre nézve, hogy az ítélőtáblák kollégiumvezetői ne csak a Kúria kollégiumának, hanem egymás kollégiumának is a törvény erejénél fogva tagjai legyenek, ami a gyors tapasztalatcserét, az eltérő jogalkalmazás időben történő feltárását, a jogalkalmazási során felmerülő problémák időszerűbb megtárgyalását is biztosítaná.

A jogegység biztosítása alapvetően a Kúria feladata, ennek pedig fontos eszköze a jogegységi eljárás. Ezt a feladatát azonban a Kúria csak „alulról építkezve” tudja ellátni, figyelemmel arra, hogy konkrét ítélkezési tevékenysége szűkre szabott. A Bszi. 33. § (1) bekezdés a.) pontja értelmében kötelező a jogegységi eljárás lefolytatása, ha azt – mások mellett – az ítélőtábla elnöke indítványozza. Az ítélkezési gyakorlat elemzése, az ellentétes gyakorlat feltárása érdekében ezért folyamatosan továbbra is konzultálni kívánok a kollégiumvezetőkkel, a

tanácselnökökkel, és amennyiben annak szükségessége felmerül, élni fogok a jogegységi indítványtételi joggal.

A kötelező elektronikus kapcsolattartás általánossá válása a társszerveknél részünkről is érzékelhető nehézségeket és bizonytalanságot okozott. Az ítélőtábla vállalta ezért koordinációs értekezletek megszervezését, amelyek több kérdésben is eredményesnek bizonyultak. Így ezeket az e-per kapcsolattartók vezetésével a jövőben rendszeressé kívánom tenni, hiszen a gyakorlatban felmerülő problémák feltárása, a tudásmegosztás, a tudás megszerzése a jogi szabályozás gyakorlati alkalmazását segíti.

Az elektronikus kapcsolattartás megfelelő működésének feltétele a megfelelő informatikai háttér, megfelelő alkalmazásokkal, ennek biztosítását – akár saját forrásokból is – kiemelt feladatként kezelem. Az ítélőtábla informatikai vezetője élen jár új alkalmazások fejlesztésében, és a működő alkalmazások javításában, támogatni kívánom tudásának megosztását a bírósági szervezet rendszerben. Továbbra is támogatom az ítélőtábla informatikai osztályának és a törvényszékek informatikusainak a még szorosabb szakmai együttműködését, a regionális informatikai továbbképzések rendszeressé tételét.

A bírák munkáját támogató igazságügyi alkalmazottak mind létszámban, mind szakmai felkészültségben alkalmasak az időszerű és megalapozott ítélező munka segítésében.

Az ítélező munkában vezető társaimmal együtt változatlanul részt kívánunk venni, ami eredményeink megőrzéséhez elengedhetetlen. Készek vagyunk a jövőben is kirendelés útján segítséget nyújtani a hátralékkal küzdő bíróságoknak.

Amennyiben bármilyen ok az ítélőtáblán a létszám bővülésével indukálja, úgy a bíróság jelenlegi elhelyezése ezt már nem teszi lehetővé – és ahogy arra már több összbírói tájékoztatóban utaltam -, megfontolandó az ítélőtábla önálló épületben történő elhelyezése, amely természetesen központi igazgatási döntést igényel.

2. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

A Pécsi Ítéltábla jelenlegi engedélyezett létszáma 49 fő, ebből 16 bíró, 3 bírósági titkár, 2 bírósági ügyintéző, 10 felsőfokú és 11 középfokú végzettségű tisztviselő, továbbá 7 fizikai dolgozó. A bírói és alkalmazotti létszám jelenlegi feladataink ellátásához elegendő, biztosítja az ítélkezési tevékenység magas színvonalon és időszerűen történő teljesítését.

Megítélésem szerint a büntető ügyszak változatlan bírói létszámmal, a jelenlegi struktúrában az új büntetőeljárási törvény hatályba lépését követően is képes lesz hátralékmentesen és időszerűen ellátni feladatát. A civilisztikai ügyszak további zökkenőmentes működésének biztosítása ugyancsak nem igényel státusz bővítést.

A várható nyugdíjazásra való felkészülés jegyében, a megfelelő bírói utánpótlás biztosítására vonatkozó elképzelésemet az 1. pontban már ismertettem.

Szükségesnek mutatkozik a bírák adminisztratív munkaterhének csökkentése, erre azonban a fellebbviteli bírósági munka jellegzetességei miatt viszonylag szűk lehetőség kínálkozik. A jövőben jobban ki kell ezért használni azokat az eszközöket és lehetőségeket, amelyek az adminisztratív terheket csökkentik, így nagyobb hangsúlyt kívánok fektetni a beszédfelismerő program még intenzívebb használatára.

A titkárok foglalkoztatása az ítélőtáblán korlátozott, tekintettel arra, hogy önállóan nem járhatnak el, ugyanakkor a határozat tervezetek készítésével nagyban segítik a bírák munkáját. A titkárok foglalkoztatásában a jövőben nagyobb szerepet kívánok szánni a központi programokban – nyitott bíróság stb. –, az elnöki kabinet munkájában illetve a közösségi programok szervezésében.

Az igazságügyi alkalmazotti létszám – a végrehajtott ésszerű leépítést követően – az eddigi tapasztalatok alapján szükséges, de egyben elégséges is a bíróság folyamatos és zökkenőmentes működéséhez. Az alkalmazottak körében az elmúlt időszakban a nyugdíjazások kivételével nem volt fluktuáció. A várható nyugdíjazások okán a jövőben is szükségesnek látom az állás betöltését megelőzően a betöltés indokoltságának alapos vizsgálatát, a létszám és a feladatok ideálisabb összehangolásának érdekében. A jövőben is fontosnak tartom, hogy minden területen megoldott legyen a helyettesítés, hogy bárkinek a munkából való váratlan kiesése ne okozzon működési zavart.

Az igazságügyi alkalmazottaknak az lasz. módosítás által bevezetett teljesítmény értékelése új feladatot jelent a bíróság elnökének, mint munkáltatónak. A teljesítményértékelés az igazságszolgáltatásban új értékelési forma, amelynek az igazságügyi alkalmazottak életpályájában meghatározó jelentősége van. A bíróság elnökének feladata ezért, hogy az igazságügyi alkalmazottakban tudatosítsa ennek jelentőségét, illetve részt vegyen a teljesítmény értékelés egységes szabályainak kidolgozásában.

Az elektronikus ügyintézés, a beszédfelismerő szoftver bevezetése és alkalmazásának általánossá válása, illetve a tárgyalótermi kép- és hangrögzítés bevezetése az emberi erőforrások optimálisabb elosztásának és hasznosításának - mint stratégiai célnak – az ismételt átgondolását teszi szükségessé. (kompetencia alapú munkaerő átcsoportosítás, munkaköri leírások módosítása stb.) Alkalmazásuk ugyanis csökkenti a leírási feladatokat, a tárgyalásokon való jelenlétet, ezzel együtt az igazságügyi alkalmazottak munkaterhét. Ez azt is jelenti, hogy a közel jövőben ki kell dolgozni az ily módon felszabaduló munkaerő/munkaidő optimális hasznosításának a lehetőségeit.

A jó munkahelyi légkör fenntartása érdekében változatlanul támogatom hagyományos rendezvényeinket, és fenn kívánom tartani a bevezetett családbarát intézkedéseket, mint az egyénre szabott munkarend, munkaidő kedvezmény kis gyermekes anyáknak stb.

3. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A Bszi. 119. §. c.) pontja a bíróság elnökének feladatává teszi a bíróság pénzügyi, gazdasági tevékenységének irányítását, amely szabályozást a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló 5/2013.(VI.25.) OBHE utasítás tölt meg tartalommal. E szabályozás szem előtt tartásával a költségvetésben az ítéltábla számára biztosított pénzeszközökkel való racionális és takarékos gazdálkodást tűztem ki célul azzal, hogy ebben prioritást élvez a színvonalas munkavégzéshez szükséges infrastruktúra biztosítása. E körben továbbra is célom és kötelességem a folytatott gyakorlat fenntartása, a bíróság szabályszerű működésének biztosítása.

A Pécsi Ítéltábla a Pécsi Törvényszékkal egy épületben helyezkedik el, annak VII. és VIII. emeletét foglalja el, illetve 3 tárgyalóteremmel rendelkezik az épület földszintjén és első emeletén. Az épület vagyongazdálkodói jogát a két szerv közösen gyakorolja az eszmei hányad mértékében, azaz 19%, illetve 81%-ban. Az elmúlt hat évben saját forrásból felújítottuk a 8. emeleti külső nyílászárók szigetelését, központi forrásból megvalósítottuk azok festését és a vizesblokkok korszerűsítését.

A rendelkezésünkre álló dolgozószobák és tárgyalótermek száma jelenleg elégséges, de bővítési lehetőségeink nincsenek, miután az ítéltábla két szintjén már a lépcsőházak mellett is raktárhelyiségeket alakítottunk ki.

A közel jövőben megoldandó feladat bíróságunk irattári anyagának az elhelyezése. Irattárunk befogadóképességének maximumát évekkal ezelőtt elérte, így először 2013-ban, majd azóta rendszeresen, meghatározott évek iratanyagát a földszinten lévő tárgyalóterem melletti tanácskozóteremben kényszerültünk elhelyezni. Jelenleg a büntető ügyszak iratanyagai 2012. évig, a polgári ügyszak iratanyagai 2011. évig bezárólag vannak elhelyezve ebben a helyiségben. A tanácskozóterem tárolókapacitásának végeessége miatt azonban az irattári anyagok tárolásával kapcsolatos problémáinkat csak átmenetileg oldja meg. Figyelemmel arra, hogy az épületből a közigazgatási és munkaügyi bíróság elköltözik, lehetőség nyílik arra, hogy a Pécsi Törvényszék elnökével történő megállapodás útján megoldjuk irattárunk elhelyezését.

Egyebekben tárgyi eszközeink; számítógép- és irodagép – ellátottság, bútorok, szolgálati gépjárművek jó színvonalúak, állapotuk megóvását változatlanul feladatunknak tekintem. Fontosnak tartom a jövőben is az ítéltábla technikai berendezéseinek folyamatos karbantartását, a számítógépes rendszer korszerűsítését.

Változatlanul fenn kívánom tartani postai szolgáltatások igénybevételének racionális csökkentésére bevezetett intézkedéseket, és a szolgálati gépkocsik üzemeltetésével kapcsolatban a Pécsi Törvényszékkal kialakult gyakorlat folytatását, melyek a takarékos gazdálkodást szolgálták, és százezrekben mérhető megtakarítást eredményeztek.

Már a múlt évben célul tűzttem ki, hogy minden dolgozónk részt vehessen egy emelt szintű egészségügyi szűrővizsgálaton, ennek érdekében ajánlatokat is beszereztünk. Költségvetésünk

azonban erre nem nyújtott fedezetet. Az OBH a 2018. évi megtartó program keretében minden bírósági dolgozónak biztosítja az emelt szintű orvosi vizsgálat pénzügyi fedezetét, ennek köszönhetően ezt a célt 2018-ban teljesíteni tudjuk.

A személyi juttatások körében fontosnak tartom az illetmények és az egyéb rendszeres személyi juttatások törvényes megállapítását, míg a nem rendszeres személyi juttatások, így a jutalmak elosztásánál az eddigi gyakorlatot folytatva a teljesítményre kívánom fektetni a hangsúlyt.

Ezt a fontos vezetői feladatot teljes vezetői felelősséggel, vezetőtársaim véleményének és javaslatainak figyelembevételével úgy kívánom ellátni, hogy az mindenkor a bíróság alaptevékenységének messzemenő kiszolgálását biztosítsa. A döntések meghozatalánál támaszkodni kívánok a Gazdasági Hivatal vezetőjének szakmai tudására és tapasztalataira, messzemenőig betartva a gazdasági és pénzügyi szabályzatok előírásait.

4. Bírósági integritás

Az integritás „a bíróság, a bírósági szervezet és a bírósággal szolgálati jogviszonyban álló bíró és igazságügyi alkalmazott befolyásmentes, feddhetetlen, a jogszabályi előírásoknak, valamint az OBH elnökének utasításában meghatározott célkitűzéseknek, értékeknek és elveknek való megfelelése és mindezeknek megfelelő magatartás, szervezeti működés” [Az OBHE 6/2016. (V.31.) utasítása az integritási szabályzatról]

Az ítélőtábla integritás-felelőse a szabályzatnak megfelelően elkészítette az integritási munkatervet, illetve a három évre szóló korrupció-megelőzési intézkedési tervet.

Annak érdekében, hogy bíróságunk működése megfeleljen a törvényességi követelményeknek, folyamatosan aktualizáltuk belső szabályzatainkat, illetve az integritási kockázatok megelőzése és csökkentése érdekében új szabályzatot is alkottunk. Ez utóbbi az ítélőtábla külső honlapjára feltöltésre kerülő anyagokról rendelkezik. Az ítélőtábla SZMSZ-e pontosan tartalmazza a vezetők közti feladatmegosztást, biztosítja az igazgatási tevékenység átláthatóságát.

A belső nyilvánosság szélesebb körű biztosítására törekedve létrehoztuk a bíróság belső intranetes oldalán az eseménynaplót. Az „Események” rovatban tájékoztatjuk dolgozóinkat

azokról a rendezvényekről, melyeken a Pécsi Ítéltábla képviseltette magát, míg a „Hírek” olvasói közérdeklődésre számot tartó és akár a Pécsi Ítéltábla ítélkező tevékenységén túlmutató információkról szerezhetnek tudomást. A honlapon megtalálhatóak az ítélőtábla szabályzatai, illetve a körözüvények is. A tapasztalatok azt mutatják, hogy jövőben az elektronikus kommunikáció mellett nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szóbeli kommunikációra, a személyes kapcsolatokra.

Az elektronikus kapcsolattartás általánossá válása, az ezzel szükségszerűen együttjáró internet használat bővülése nyilvánvalóan integritási kockázatot is jelent. Az integritási kockázatok csökkentése, illetve kiküszöbölése érdekében továbbra is feladatnak tekintem az internet használatával kapcsolatos kockázatok felmérését, ezek tudatosítását, a bírák és alkalmazottak folyamatos felvilágosítását és képzését az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársainak segítségével.

5. A bírósághoz való hozzáférés segítése

Az ítélőtábla bírósági szervezetrendszerben elfoglalt helye, és az eljárási törvényekben meghatározott hatáskörei folytán az ítélkezéssel kapcsolatos ügyfélforgalom bíróságunkon töredéke a törvényszékeken, illetve járásbíróságokon jelentkező ügyfélforgalomnak.

Ez körülmény nem indokolja bíróságunkon önálló ügyfélközpont kialakítását, a Pécsi Törvényszék által kialakítandó ügyfélközpontban a törvényszékekkel történő megállapodás alapján a Pécsi Ítéltábla is meg kíván jelenni.

A bírósághoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ítélőtábla rendelkezik ügyfélszolgálati kartával, tanúknak szóló tájékoztatóval, illetve a fogyatékkal élő személyek részére szóló tájékoztatóval, amelyek az ítélőtábla honlapján is megtalálhatók.

Az ítélőtábla ügyfél-tájékoztató táblája az épület földszintjén, illetve VII. emeletén is megtalálható, de az ügyfelek az ítélőtábla honlapján is tájékozódhatnak az ügyfélfogadási időkről, az épületbe való bejutásról, illetve az ott tartózkodás szabályairól. Az ítélőtábla internetes honlapja a bíróságok központi honlapjának aloldalaként érhető el, az elmúlt év eleje óta az ítélőtábla tárgyalási jegyzékei és sajtóközleményei már itt is olvashatóak.

Az ítéltáblára érkező ügyfelek tájékoztatásában a biztonsági szolgálat munkatársai is segítséget nyújtanak.

A büntető, illetve polgári és gazdasági ügyek kezelőirodája az épület VIII. emeletén található, ügyfélfogadási időben az irodák közvetlenül megközelíthetőek. Tapasztalataink szerint a kezelőirodákat a felek nem, hanem túlnyomórészt a jogi képviselők keresik fel.

Az ítéltábla kijelölt tanúgondozóval rendelkezik, akinek elérhetősége a bíróság honlapján megtalálható. Az elmúlt két évben nem került sor a tanúgondozó megkeresésére. Ez alapvetően abból adódik, hogy a fellebbviteli eljárások során ritkán kerül sor tanúk kihallgatására, illetve amennyiben mégis, azok a tanúk rendszerint már az elsőfokú eljárás során is részt vettek az eljárásban, így nincs feltétlenül szükségük a tanúgondozó által nyújtható segítségre, támogatásra.

Az ítéltábla rendelkezik ügyfél-elégedettségi kérdőívvel, amelyek a kezelőirodák előtti térben vannak elhelyezve, illetve az ítéltábla honlapján online kitöltésre is van lehetőség.

Felmértük, hogy szükséges-e az ítéltáblának saját gyermekmeghallgató szobát kialakítania. Ennek során megállapítottuk, hogy az elmúlt évek során ilyen korú személyt az ítéltáblán nem hallgattak meg, így a szoba kialakításának ötletét elvetettük. Ugyanakkor arra figyelemmel, hogy nem zárható ki az, hogy az elkövetkező években sem lesz szükség a gyermekmeghallgató szobára, együttműködési megállapodást kötöttünk a Pécsi Törvényszékkel. Ennek értelmében amennyiben az ítéltábla előtt folyamatban lévő eljárásokban gyermekkorú tanú/sértett meghallgatására kerülne sor, az ítéltábla a törvényszék gyermekmeghallgató szobáját veheti igénybe.

Úgy értékelem, hogy a megtett intézkedéseink megfelelően egyszerűsítik, és könnyebbé teszik a bírósághoz való hozzáférést, ezek fenntartása változatlanul indokolt.

Úgy gondolom azonban, hogy digitális világunkban az elektronikus kapcsolattartás kiteljesedése az igazságszolgáltatásban új dimenziókat nyit a bírósághoz való hozzáférésben. Ezért feladatombnak tartom, hogy ennek lényegét kommunikációs lehetőségeink – sajtókapcsolatok,

internetes oldal stb. - kihasználásával minél szélesebb körben megismertessük a jogkereső polgárokkal, ugyanígy az új eljárásjogi törvények lényeges változásait is.

6. Képzés

A hatékony, magas színvonalú és időszerű ítélkezés alapja az elmélyült szakmai tudás, amely az önképzésen túl csak rendszeres oktatásokon, továbbképzéseken sajátítható el. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke kiemelt stratégiai célkitűzésként kezeli a képzési rendszer fejlesztését. A Bszi. 121. § b) pontja értelmében az ítélőtábla elnöke – az Országos Bírósági Hivatal elnökének a regionális képzési feladatokra vonatkozó határozatának megfelelően – koordinálja az illetékességi területén foglalkoztatott bírák regionális képzését.

Ennek a kötelezettségemnek az oktatásfelelős segítségével igyekeztem eleget tenni. Az elmúlt év az új polgári perrendtartás elsajátítása és alkalmazására való felkészülés jegyében telt el, az ítélőtábla polgári bírái az ítélkezési tevékenység ellátása mellett az új polgári perrendtartás megtanulására és oktatására fordították minden energiájukat. A központi oktatási terv útmutatásainak megfelelően, az ítélőtábla koordinálása mellett lezajlottak a regionális képzések.

Az elkövetkező év feladata lesz ezen a téren az új perrendtartás alkalmazása kapcsán felmerült problémák összegyűjtése, értékelése, a kérdések megválaszolása, regionális szakmai tanácskozások, képzések keretében.

Az ítélőtábla büntető ügyszakának 2018 évi képzési feladatait alapvetően meghatározza az új büntető-eljárásjogi törvény 2018. július 1 –ei hatályba lépése.

Az OBH által meghatározott központi oktatási tervnek megfelelően az ítélőtáblán és a törvényszékeken megtörtént az új eljárási törvény oktatása. A képzésben a törvényszékek bírái mellett az ítélőtábla büntető bíráinak többsége is vállalt feladatot.

A képzés azonban ezzel még nem fejeződött be, már az új törvénnyel való „ismerkedés” kezdetén látható volt, hogy annak alkalmazása során olyan problémák merülnek fel, melyek megoldása közös gondolkodást igényel. Az információ áramlás gyorsítása és a kérdésekre adandó adekvát válaszok mielőbbi kialakítása érdekében létrehoztunk az ítélőtábla regionális oktatási portálján egy fórum oldalt, amely lehetőséget biztosít a bírának a törvény elsajátítása, illetve az alkalmazása során felmerülő problémák azonnali felvetésére és megosztására,

ugyanakkor az ítélőtábla büntető kollégiumának/kollégium vezetőjének biztosítja a megoldandó jogértelmezési kérdések naprakész ismeretét, a jó gyakorlatok kialakításának, az egységes jogalkalmazás biztosításának az érdekében.

Az új eljárásjogi törvények alkalmazása azonban nemcsak a bírának, hanem az igazságügyi alkalmazottaknak is új feladatot jelent. Az elmúlt években megteremtettük az igazságügyi alkalmazottak regionális képzésének, oktatásának alapjait. Az oktatás ezen formájának az új eljárásjogi törvények igazságügyi alkalmazottakat is érintő változásainak az oktatásában és elsajátításában a közeljövőben kiemelt szerepet szánunk.

Az elektronikus kapcsolattartás általánossá válása elkerülhetetlenné teszi további oktatások, képzések tartását úgy az igazságügyi alkalmazottak, mint a bírák számára, de az informatikusoknak is újabb és újabb kihívásokkal kell szembenéznük.

Az oktatások és továbbképzések szervezésében és koordinálásában még inkább szeretnénk kihasználni az általunk kifejlesztett videokonferencia, illetve a regionális oktatási portál lehetőségeit.

A bírói kar utánpótlását túlnyomó többségében a bírósági fogalmazók jelentik. Éppen ezért a jövő bírói generációjának szakmai felkészültségét meghatározza a fogalmazók képzése, bírói hivatásra történő felkészítése. Változatlanul fontos feladatnak tekintem és támogatom ezért a fogalmazók képzésében az ítélőtáblai bírák részvételét, illetve azt, hogy a fogalmazók közül minél többen tölthessék gyakorlati idejük egy részét az ítélőtáblán.

A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karával kötött megállapodás alapján továbbra is részt veszünk a Jogklinikai Program megvalósításában, illetve annak továbbfejlesztésében.

Változatlanul támogatom az ítélőtáblai bírák egyetemi oktatói tevékenységét, illetve törekvéseiket a tudományos fokozat elérésére, másoddiploma megszerzésére.

Záró gondolatok

Eddigi vezetői munkámban arra törekedtem, hogy a döntések meghozatala előtt vezetőtársaim, a bírói testületek, az érintettek véleményét megismerjem, mert meggyőződésem, hogy a bíróság elnöke „első az egyenlők között” és döntéseinek legitimációját, elfogadottságát a közösség támogatása erősíti.

Kinevezésem esetén ugyanezen elvek mentén végezném vezetői munkámat, biztosítanám a Pécsi Ítéltábla törvényes és hatékony működését, az OBH Elnöke stratégiai céljainak hatályosulását az igazságszolgáltatás még hatékonyabb működése, hivatásrendünk tekintélyének megóvása, növelése érdekében.

Pécs, 2018.június 19. napján

dr. Makai Lajos